

OTSUS

13.10.2025 nr 7-26/2025-004

Soome, Eesti ja Läti põhivõrguettevõtjate metoodika, vastavalt Komisjoni määruse (EL) 2016/1719, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise forvardturu eeskiri, artikli 16 lõikele 1, kooskõlastamise kohta

1. Haldusmenetluse alustamine

Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 2016/1719 kehtestati võimsuse jaotamise forvardturu eeskiri (edaspidi ka FCA või FCA määrus)¹.

FCA artikli 4 lõike 1 alusel töötavad põhivõrguettevõtjad välja FCA määrusega nõutud tingimused ja meetodid ning esitavad need heakskiitmiseks koostööametile² või pädevatele reguleerivatele asutustele vastavalt FCA määrukses sätestatud tähtaegadele. Erandlikel asjaoludel, eelkõige juhul, kui tähtajast ei ole võimalik kinni pidada põhivõrguettevõtjatest sõltumatute asjaolude tõttu, võib lõike 6 kohaste menetluste puhul tingimuste või meetodite tähtaegu pikendada koostööamet ning lõike 7 kohaste menetluste puhul võivad seda teha kõik pädevad reguleerivad asutused ühiselt. Kui käesoleva määruse kohase tingimuste või meetodite kehtestamise ettepaneku väljatöötamises ja kokkuleppimises peab osalema rohkem kui üks põhivõrguettevõtja, peavad osalevad põhivõrguettevõtjad tegema tihedat koostööd. Põhivõrguettevõtjad peavad koostöös Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikuga korrapäraselt teavitama pädevaid reguleerivaid asutusi ja koostööameti nimetatud tingimuste või meetodite väljatöötamise edenemisest.

FCA artikli 4 lõike 5 järgi vastutab iga reguleeriv asutus või vajaduse korral koostööamet artikli 4 lõigetes 6 ja 7 osutatud tingimuste või meetodite heakskiitmise eest. Enne tingimuste ja meetodite heakskiitmist vaatavad koostööamet või pädevad reguleerivad asutused pärast asjaomaste põhivõrguettevõtjatega konsulteerimist vajaduse korral ettepanekud läbi, et tagada nende kooskõla käesoleva määruse eesmärgiga ning aidata kaasa turgude lõimimisele, mittediskrimineerimisele, tõhusale konkurentsile ja turu nõuetekohasele toimimisele.

FCA artikli 4 lõike 7 punkti b) alusel peab piirkonnaülese võimsuse jaotamise metoodika kooskõlas FCA artikliga 16 saama kõigi asjaomase piirkonna reguleerivate asutuste heakskiidu.

FCA artikli 4 lõike 9 järgi, kui tingimuste või meetodite heakskiitmiseks vastavalt lõikele 7 või nende muutmiseks vastavalt lõikele 11 on vaja rohkem kui ühe reguleeriva asutuse otsust, peavad pädevad reguleerivad asutused kokkuleppele jõudmiseks omavahel konsulteerima, tegema tihedat koostööd ja kooskõlastama oma tegevuse. Vajaduse korral võtavad pädevad reguleerivad asutused arvesse koostööameti arvamust. Reguleerivad asutused või vajaduse

¹ Kättesaadav: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A02016R1719-20210315>

² Energeetikasektori Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet (ingl *Agency for the Cooperation of Energy Regulators* ehk ACER)

korral koostööamet teevad lõigete 6 ja 7 kohaselt esitatud tingimuste ja meetodite kohta otsuse kuue kuu jooksul alates sellest, kui koostööamet või asjakohasel juhul viimane asjaomane reguleeriv asutus on tingimused või meetodid kätte saanud. Ajavahemik algab järgmisel päeval pärast seda, kui ettepanek esitati koostööametile vastavalt lõikele 6 või viimasele asjaomasele reguleerivale asutusele vastavalt lõikele 7.

FCA artikli 4 lõike 11 alusel, kui koostööamet või kõik pädevad reguleerivad asutused ühiselt nõuavad lõigete 6 ja 7 kohaselt esitatud tingimuste või meetodite muutmist enne nende heakskiitmist, peavad asjaomased põhivõrguettevõtjad esitama muudetud tingimuste või meetodite ettepaneku heakskiitmiseks kahe kuu jooksul alates koostööameti või reguleerivate asutuste sellekohase taotluse esitamisest. Koostööamet või pädevad reguleerivad asutused teevad muudetud tingimuste või meetodite kohta otsuse kahe kuu jooksul pärast nende esitamist. Kui pädevad reguleerivad asutused ei ole jõudnud kokkuleppele lõikes 7 osutatud tingimuste või meetodite osas kahe kuu pikkuse tähtaja jooksul või nende ühise taotluse korral või koostööameti taotlusel vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikli 5 lõike 3 kolmandale lõigule, võtab koostööamet kuue kuu jooksul vastavalt määruse (EL) 2019/942 artikli 5 lõikele 3 ja artikli 6 lõike 10 teisele lõigule vastu otsuse muudetud tingimuste või meetodite kohta. Kui asjaomased põhivõrguettevõtjad ei esita tingimuste või meetodite muutmise ettepanekut, kohaldatakse lõikes 4 kirjeldatud menetlust.

FCA artikli 4 lõike 13 alusel FCA määruse kohaste tingimuste ja meetodite väljatöötamise eest vastutavad põhivõrguettevõtjad avaldavad need tingimused ja meetodid internetis pärast nende heakskiitmist ameti või pädevate reguleerivate asutuste poolt, või kui heakskiitu ei ole vaja, siis pärast nende tingimuste ja meetodite väljatöötamist, välja arvatud juhul, kui selline teave on artikli 7 kohaselt konfidentsiaalne.

FCA artikli 16 lõike 1 järgi peavad iga võimsusarvutuse ala põhivõrguettevõtjad, hiljemalt artiklis 10 sätestatud võimsuse arvutamise metoodika esitamise ajaks, välja töötama metoodika ettepaneku piirkonnaülese võimsuse jagamiseks pikkade ajavahemike korral koordineeritud viisil erinevates võimsuse jaotamise ajavahemikes vastavas piirkonnas. Ettepaneku üle tuleb pidada konsultatsioone kooskõlas artikliga 6.

FCA artikli 16 lõike 2 järgi peab piirkonnaülese võimsuse jagamise meetod pikkade ajavahemike korral vastama järgmistele tingimustele:

- a) see peab vastama turuosaliste riskimaandamise vajadustele;
- b) see peab olema kooskõlas võimsuse arvutamise metoodikaga;
- c) see ei tohi kaasa tuua konkurentsi piiranguid, eelkõige seoses juurdepääsuga pikaajalistele ülekandeõigustele.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/942 asutati Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet (edaspidi ka ACERi määrus)³.

ACERi määruse artikli 5 lõike 3 järgi kui õigusaktiga nähakse ette ettepanekute koostamine võrgueeskirjade ja suuniste rakendamise selliste tingimuste ja metoodika kohta, mis peavad saama asjaomase piirkonna kõigi pädevate reguleerivate asutuste regulatiivse heakskiidu, peavad nimetatud reguleerivad asutused saavutama ühehäälsel kokkuleppe, kui see toimub ühe järgmise õigusaktiga:

- a) seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu võetud liidu õigusakt;
- b) võrgueeskirjad ja suunised, mis on vastu võetud enne 4. juulit 2019 ning nende

³ Kättesaadav: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A02019R0942-20250205>

võrgueeskirjade ja suuniste hilisemad läbivaatamised, või

c) vastavalt määruse (EL) nr 182/2011 artiklile 5 rakendusaktidena vastu võetud võrgueeskirjad ja suunised.

[...]

ACERi määruse artikli 5 lõike 6 alusel, vaatavad reguleerivad asutused või ACER, kui viimasel on vastav pädevus, enne lõigetes 2 ja 3 osutatud tingimuste ja meetoodika heakskiitmist tingimused ja meetoodika läbi ja muudavad neid vastavalt vajadusele, konsulteerides Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikuga (ENTSO-E), Euroopa gaasi põhivõrguettevõtjate võrgustikuga (ENTSOG) või ELi jaotusvõrguettevõtjate üksusega, et tagada nende kooskõla võrgueeskirja või suunise eesmärgiga ning et need aitaksid kaasa turgude lõimimisele, mittediskrimineerimisele, tõhusale konkurentsile ja turu nõuetekohasele toimimisele. ACER võtab heakskiitmise otsuse vastu asjaomastes võrgueeskirjades ja suunistes sätestatud ajavahemiku jooksul. See ajavahemik algab ettepaneku ACERile edastamise päevale järgnevast päevast.

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 14 lõike 1 järgi esitatakse haldusmenetluse algatamiseks haldusorganile vabas vormis avaldus (taotlus).

2. Menetlusosaline

Elering AS, äriregistri kood 11022625, asukoht Kadaka tee 42, Tallinn, 12915, e-post: info@elering.ee.

3. Asjaolud ja menetluse käik

06.02.2025 esitas Elering AS (edaspidi Elering) Konkurentsiametile kooskõlastamiseks Soome, Eesti ja Läti põhivõrguettevõtjate (edaspidi ka põhivõrguettevõtjad) ühise meetoodika ettepaneku piirkonnaülese võimsuse jagamiseks pikkade ajavahemike korral koordineeritud viisil erinevates võimsuse jaotamise ajavahemikes Balti koordineeritud võimsusarvutuse alas, kooskõlas FCA artikli 16 lõikega 1 (meetoodika). Viimane asjaomane riiklik reguleeriv asutus⁴ sai meetoodika ettepaneku kätte 18.02.2025.

Põhivõrguettevõtjad on kooskõlas FCA artikliga 6 meetoodika ettepanekut koos selgitava dokumendiga ENTSO-E konsultatsioonikeskkonnas perioodil 14.11.2024 kuni 13.12.2024.⁵

19.06.2025 jõudsid kõik asjaomased riiklikud reguleerivad asutused kokkuleppele taotleda meetoodika ettepaneku muutmist FCA artikli 4 lõike 11 alusel. Kooskõlas FCA artikli 4 lõikega 9 konsulteerisid asjaomased riiklikud reguleerivad asutused omavahel, tegid tihedat koostööd ja kooskõlastasid oma tegevust, et jõuda meetoodika kooskõlastamise asjus kokkuleppele. 19.06.2025 edastas Konkurentsiamet Eleringile kirja muudatusnõuete kohta.

19.08.2025 esitas Elering Konkurentsiametile muudetud meetoodika ettepaneku, mis oli ühiselt heakskiidetud asjaomaste põhivõrguettevõtjate poolt. Viimane asjaomane riiklik reguleeriv asutus sai meetoodika ettepaneku kätte 20.08.2025.

⁴ Antud meetoodika puhul asjaomasteks riiklikeks reguleerivateks asutusteks on Eesti, Läti ja Soome riiklikud reguleerivad asutused.

⁵ Kättesaadav: <https://consultations.entsoe.eu/markets/pfa-of-baltic-ccr-tsos-common-methodology/>

23.09.2025 konsulteerisid asjaomased riiklikud reguleerivad asutused põhivõrguettevõtjatega e-kirja vahendusel muudetud kujul metoodika ettepanekut. Eelnimetatud muudatused käsitlevad muuhulgas täpsustust FCA määruse artikli 3 punkti g eesmärgi täitmise osas ning põhimõtte eemaldamist, mis sätestaks aluse ja eelheakskiidu tulevase metoodikamuudatuse jaoks. Detailsemalt on muudatuste sisu välja toodud asjaomaste riiklike reguleerivate asutuste ühise seisukoha punktis 3 (Lisa 2).

07.10.2025 kiitsid asjaomased riiklikud reguleerivad asutused ühiselt põhivõrguettevõtjate metoodika ettepaneku muudetud kujul (Lisa 1) heaks (Lisa 2).

4. Asjaomaste reguleerivate asutuste ühine seisukoht

Asjaomased riiklikud reguleerivad asutused on hinnanud põhivõrguettevõtjate esitatud metoodika ettepanekut ning otsustasid enne metoodika ettepaneku kooskõlastamist muuta metoodikat, FCA artikli 4 lõike 5 ja ACERi määruse artikli 5 lõike 6 alusel, et tagada metoodika ettepaneku kooskõla FCA määrusega. Asjaomaste riiklike reguleerivate asutuste tehtud muudatused metoodika ettepanekus puudutavad muuhulgas täpsustust FCA määruse artikli 3 punkti g eesmärgi täitmise osas ning põhimõtte eemaldamist, mis sätestaks aluse ja eelheakskiidu tulevase metoodikamuudatuse jaoks. Detailsemalt on muudatuste sisu välja toodud asjaomaste riiklike reguleerivate asutuste ühise seisukoha punktis 3 (Lisa 2).

Kokkuvõte

Konkurentsiamet töötas läbi 19.08.2025 Eleringi poolt ametile kooskõlastamiseks esitatud Soome, Eesti ja Läti põhivõrguettevõtjate ühise metoodika ettepaneku piirkonnaülese võimsuse jagamiseks pikkade ajavahemike korral koordineeritud viisil erinevates võimsuse jaotamise ajavahemikes Balti koordineeritud võimsusarvutuse alas, kooskõlas FCA artikli 16 lõikega 1, ning asub seisukohale, et pärast asjaomaste riiklike reguleerivate asutuste ühiselt sisse viidud muudatusi, arvestab nimetatud dokument kehtivast seadusandlusest tulenevate alusetega ning ei ole vastuolus FCAs tuleneva regulatsiooniga.

FCA artikli 4 lõike 13 alusel FCA määruse kohaste tingimuste ja meetodite väljatöötamise eest vastutavad põhivõrguettevõtjad avaldavad need tingimused ja meetodid internetis pärast nende heakskiitmist ameti või pädevate reguleerivate asutuste poolt, või kui heakskiitu ei ole vaja, siis pärast nende tingimuste ja meetodite väljatöötamist, välja arvatud juhul, kui selline teave on artikli 7 kohaselt konfidentsiaalne.

Arvestades eeltoodut ja tuginedes FCA artikli 4 lõikele 7 punktile b)

otsustan:

kooskõlastada Soome, Eesti ja Läti põhivõrguettevõtjate ühise metoodika ettepaneku piirkonnaülese võimsuse jagamiseks pikkade ajavahemike korral koordineeritud viisil erinevates võimsuse jaotamise ajavahemikes Balti koordineeritud võimsusarvutuse alas, kooskõlas Komisjoni määruse (EL) 2016/1719, 26. september 2016, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise forvardturu eeskiri, artikli 16 lõikega 1, vastavalt käesoleva otsuse lisale 1.

Käesoleva otsusega mittenõustumise korral on õigus esitada kaebus otsuse tühistamiseks Tallinna Halduskohtule. Kaebuse halduskohtule võib esitada 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Lisad:

1. Finnish, Estonian and Latvian TSOs of Baltic CCR TSOs' Common Methodology for Splitting Long-Term Cross-Zonal Capacity in Accordance with Article 16 of Commission Regulation (EU) 2016/1719 of 26 September 2016 Establishing a Guideline on Forward Capacity Allocation
2. Position paper by the Baltic States National Regulatory Authorities of Estonia, Finland and Latvia on Finnish, Estonian and Latvian TSOs of Baltic CCR TSOs' Common Methodology for Splitting Long-Term Cross-Zonal Capacity in Accordance with Article 16 of Commission Regulation (EU) 2016/1719 of 26 September 2016 Establishing a Guideline on Forward Capacity Allocation